

صاحب امتیازی :
شهیندر زاده قلبلی
احمد ملیمی

اداره و تحریر محلی :
جفال اوغلی جاده سنده دائرة مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتمیلیدر .
نسخه سی هر یرده یکریمی پاره در .

۲۹ ربیع الاول ۳۲۹

وَأَعِزَّ مَوْلَاهُ الْفِرْعَوْنَ : إِنَّا أَخْلَقْنَاهُ نَفْسًا كَانَتْ

شرائط اشتراك :
سنه لکی ۲۰ ، آلتی آیلنی
۲۰ غررشدر

مالات اجنبیه ایچون :
سنه لکی ۱۰ ، آلتی آیلنی ۶ فراقتدر . اعلانات ایچون
اداره ماموری محمدذهنی بکه مراجعت ایدیلمیر .

۳۰ مارت افرنجی ۱۹۱۱

۱۷ مارت ۳۲۷

دخی « تربیه » کلمه، بر شیی تیمار ایدره نشوونما بولدیرمق معنای اولدینی نظر مطالعه آلتجه مسأله، پک موضوع بر صورتده حل ایدلش اولور: زیرا کیفیت تیه، مطلقاً بر اساسی استلزام ایدره چکنده بوتون ارباب عقول متحددر . آرتق بشریتک انسانیتیه ارتقاسی تربیه ایله اوله جفنده کیسه تردد ایتمز . « فن تربیه اطفال » نامی آلتنده بو قدر سنه در ایدئی ائمه بر موقع ممتاز احرار ایتمش اولان بوشمه فنوندن نصیمزک درجه سنی عاجزانه صور مقدن کنده آله میورم . بو کون فن مشارالیه اوقدر ترقی ایتمشدر که متخصصلینه « آرشدک » [بر نقطه استناد کوسترکده کره ارضک موقعی دکشدریم !] دیمه سی کی درجه کالی اراشه ایدن سوزلری سولتمشدر . از جمله : « قانت » . « بوتون اطفالک امر تربیه سنی بکاتودیع ایدک ، سزه روی ارضک منظره سنی دکشدریم ! » دبدر تن سبب حکیم مشارالیهک بوقنده کی اختصاصندن باشقه نه به حل اوله بیلیر ؟ . . .

بو کون قدر انتشار ایدن آثار آرمسنده بعض جدی قیملردن صرف نظر ایدلدیکی جالده هان اکثریتک رومانه انحصار ایتدیکی کال تلف ایدره عرض ایلرم . فی الحقیقه رومان، برواقه نک مزین بر تار یخجه سی ایدده بخش ایدره جکی فائده ، سویه عرفانی مساعد اولانلره بایده قالدیجته عرض ایله مکدن کنده آله مام . بو مطالعات ناجیزه باقوبده ارباب قلمی خطه ایدیورم ذهابه قالدیجشمه بکزیلرا بزده محرر لر مرک اکثریتی، طابع و بایملرک فکریته مناسه ایتمک مجبوردر . ده طوعریسی ناشر، استفاده سنی دوشونره ک کتاب طبعنه تشب ایتدیکی کی مؤلفده بالطبع ناشرک آرزونه توافق ایدره جک کتابلری انتخابده مضطر قالیر . حقیقت ، هر وقت آچی بی کورولور ایدره ده نمره سنک بخش ایدره جکی لذتده اونبندمه پاندا زدر : انسال آتیه نک شمار علوی عثمانی ایله اتصافی تأمین ایدره جک صورتده شیمدی به قدر فن تربیه اطفاله عائد قاج کتابز وارد ؟ . . . وار ایسه بو کتابی نه درجه لره قدر تطبیق ایدره بیلورز ؟ . . . یاقین زمانده ساحه مطبوعاتی ترین ایدن اوقاق، اوقاق اولدینی قدر بیوک اساسلری اجتوا ایدن خلیل زشدی پک برادر مرک « چوجق تربیه سنی مخصوص قانون اساسی » عنوانیه بنام کتابندن طولای حس ایتدیکم خطی توصیفدن عاجزم ؛ شوقدر که هیچ بر دکریم اولدینی حالده نام عاجزی به اتحاف ایتدی ده کنده بیوک کلکرینه برره اندر . بناء علیه کنده بلرینه قارشی لازمه تشکری ایفا ایتمکی بروظیفه قدر شناسیدن عد ایلرم . ذاتاً بو کی کتابلره اشد احتیاجز اولدینی تسلیمده بتون ارباب اذعان متفقد

احتیاجزک الک جلی دلیلی ایسه : اکثر کارکنین ذواته دخی تشمیل ایدره جکم برعلتک اسیری بولتیورز؛ ته کیم هنوز درت بش یاشنده بولان بر معصومک

یاشنده یا مبالا تزلزل یا خود قصدی اوله رق صرف ایدلیمز مستهجن برکلی اویاوروجفک ضبط ایدره جکی هیچ دوشونمورز . حتی بعضیلرمن جوجفک ککله به رک تلفظ ایدلیدیکی اومردار کله دن طولای قهقهه لر ایله کولدییمزده اولیور !!

شیمدی انصاف ایدلم ؛ بوحالزله اویچاره معصومک سلامت آتیه سنی احضارمی ایدیورز یوقه محوی ؟ . . . « کل مولود یولد » حدیث شریفیه تجیل بیورولان اساس انسانیتده کی فطرت سلیمه ، فن تربیه اولان بیگانه لکمز یوزندن تباه اولوب کتیمورمی ؟ . . . هرکس تسلیم ایدره ک اعتراف قصور، مایه تمندر؛ یتکه بزده قصور لر منی تقدیر ایدلم ده وطنک محتاج اولدینی بوشمه فن ایله اختصاصه جالیشم . اگر بو خصوصده کنده کنده مزه برار وجوده کتیمورم ایسه کده هر حالده « الحکمه ضاله » نویسنه امتثالاً زده بولورسقی آملغه مکلف اولدینمیزی ده اونو نمایلم .

اوت ، مؤلف محترمک ایدئی استفاده مزه لطف ایتدیکی کتابجی ، ذاتاً اسندن ده آکلاشیله جنی وجه ایله تربیه اطفال ایچون بر قانون اساسیدر ؛ بناءً علیه عثمانیلینی تأمین و پایداری ایدره جک اولان قانون اساسیمزک حسن ادراکی ده بو قانونه تابع اولدیننده شبهه یوقدر . شوقدر که هر قانون محتاج تفسیر اولدینی کی بوقانونده توضیحدن استغنا حاصل ایدره من . الحاصل انسانیتده درجه تریمز ، تربیه ایدره والاسلام .

احقر عباد : فاضل

اقتصادیات

زراعت نه حالده در

(بکن نخه دن مابیدی وار)

زراعتز شمندو فرلره اروا واسقای اراضیه نه مرتبه محتاج ایسه زراعتک مانع تر قیسی اولان عشرله اصول التزامک تخفیف و ازاله سنه ده اولقدر مقتدردر . بونک ایچوندر که اجرت نقلیه جه اهویتندن و بازار اخذ و اعطایه ایصالده سرعت و سهولتدن موقع اعتباریه مستفید اولان و وسعتی اعتباریه ده قدرت ملیه منی توفیر ، سرمایه شخصی منی تربید ، بودجه منی املایه مساعد اولان ساحلی ولایتلره شمندو فر موجود اولان محارک محصولات زراعیه سی ده

ینه رقابت اجنبیه دن متأثر بولتیور . سلاطینک ، اسدوب ، حتی مناسر ولایتلرینه بلغارستاندن صربستاندن ، رومانیادن اوستریادن کلیتی محصولات زراعیه . کایور ، صاتیلیور ، کار براتیور ، حصوله کلن تمتعات اورلرک ترقی زراعتی کافل اولورده بزم بولر زده کی محصولات زراعیه من

ینه بولر زده رقابت اجنبیه دن مصون قالدیور .

سوریه ، حلب کی واسع ، منبت اراضی مزروعیه ی شامل اولان اوجسیم ولایتلرک ساحلاری تشکیل ایدن بیروت ولایتله قدس سنجانی ، تماماً ساحل بوی اولان طربزون ولایتله قسماً ساحل بولان قسطنطنیه و خداوندکار وادرنه ولایتلری داخلنده روسیه دن رومانیه دن ، مجارستاندن مبدولاً محصولات زراعیه کلوب صاتیلیورده بیروته قدسه سوریه دن ، حلبدن ، در سعادت و قسطنطنیه و طربزون و خداوندکار ولایتلرینه قونییه ، انقره ، خداوندکار ، معموره العزیز ، سیواس ، ادریورم کی هم جوار ولایتلردن محصولات زراعیه من کلوب ضرریله بیله صاتیله میور .

سبی شمندو فرلرک فقدانی موجودیتی و موجود شمندو فرلرکده اجرت نقلیه جه دیار اجانب شمندو فر لرینک اجرت نقلیه سینه نسبه پک غالی بولنسی و بونلره انضمام ایدن ده مهم بر مانع یگانه وارسه اوده اراضی ویرکولریله عشر و التزام کی اصول تکالیفک حالاً جاری اولسیله بیوک مقیاسده کی سرمایه ملیه مزله معلومات زراعیه نک چفتلکره ، واغیا تصر قدده بولان واسع اراضیه به توجه ایدره مامسیدر .

عشر و اصول التزام کی جانستان زراع وزارت اولان مانعه قویه التنده زراعتزده ، زراعتزده ایکله یور .

طرز و توزیع تکالیفده کی خطا لر جسیم سرمایه لرک معلومات زراعیه نک طویر اقرلرمنه جریانته مانع اولیور . زراعتز منابع منقرضه ملیه من مثلاً بوزون اقراض بولتیور . املاک قیمتی اوزرندن آلتان ویرکو ایله اکتفا ایدیلور . ایرادندن بشقه بر ویرکو آلتیور . اراضیدن ایسه قیمت اوزرندن آلتان ویرکوکافی کورلده کدن بشقه . اراضیه ملک کی صفت و شکل ملک ویریه لرک محصولات زراعیه نک مقدار غیر صافیسی اوزرندن بییکده ۱۱۵ نسبتده عشر و حصه اعانه نامیه و هر درلو تعدیاته وسو استعماله ، وزراعی تماماً اضرار و احیایه مساعد و سربستی زراعتی مانع اولان التزام اصولی التنده ده بر ویرکویه تابع بولتیور .

برکولینک برسنه نک مع عاله اعاشه اولنق ، اراضی بی کور ملک ، الات زراعیه اسکیوب بوزولقله تعمیر و تجدید اولنق کی مصارفاتی و حیوانات زراعیه خسته ثلثوب ایشدن قلق و تلف اولنق و محصولات قور اقلقدن و آفات سببه دن بوزولق کی ضررلری و برسنه اول عشری ویریلوب سنه آتیه محصولات میانشنده بولان و تکرار عشری آلتان تخم بدلی و اراضی ایله مسکن ویرکولری و مناوبه زراعت ایدلک اوزره سنه آتیه زراعتیه ترک و تخصیص اولان اراضیدن یعنی سرمایه دن محرومیت کی ضررلری و بوقیل اراضی ویرکولری و طریق مکلفیتی و کوی مختار و امام و خواجه و بکچی معاش و اجرتلری مصارفاتی ایشته اویرسنه نک محصول مساعی اولان بیگ غروش دکرنده کی محصولات زراعیه داخلدر .

شو تعداد اولتان مصارفات و ضرر لر محصولاتك بدلی اولان بیک غروشدن دوشولورده حاصلات صافیه اوزرندن عشری حساب ایدیلورسه عجباً زراعتك الله نه قالور؟ زراعتك الله حاصلات صافیه اوله رق قالان مبالغه ویریلن ۱۱۵ غروش عشر نسبت ایدیلورسه محصولات ارضیه دن ارضك ویر کوسندن بشقه بیکده سکن یوزی یعنی یوزده سکنانی متجاوز عشر نامیه بر ویرکو آلفنده اولدینی آکلاشیور .

زراع بشقه سنك اراضیسنده یاریمیققله چالیشمش بولورسه صاحب سبی اولان زراعه ، صاحب سرمایه اولان اصحاب اراضی نه نه قالور؟ بونك ایچون دیکدرکه الكواسع جفتلکرمز ، اصحاب غنا اللرنده کی طور اقلر من همان همان کاملاً معطل بر حالده بولور .

بویه جه دوشولورسه زراعتك يك وخیم اولان استقبالی يك قولای کوریه بیلور . وساحل بوی اولان وقوة انبیه سی اطنه ولایتك قوه انبیه سنه معادل اولمیان برلرده کی جفتلکرمه ، اصحاب غنا اللرنده کی واسع طور اقلر سرمایه شخصی و ملیه منزه معلومات زراعیه نك توجه ایده مامسی اسبابی ده تعین ایدر .

شهر و قصبه لرده کی املاک قیمتلری قراده کی مساکن و اراضی قیمتلری نه نظراً اساساً يك دوندر .

مابعدی وار ع . ن

سائل علمی

مدارس و پیشکشر

مدارس احتیاج عمومی به کافی کلچور و تحصیل و طلب ضمننده افطار اسلامی به سیاحتلر اجرا اولور ایدی که بوطله ویا بوعالم عین زمانده ده تجارتلر اشتغال ادوب کدیمینلرله تمیش ایدیلورلر و شرف علمیلری جر دیلان نعل منو مویه ندا ایتمیوب اللهم ارزقنا الایاس عما فی ابدی الناس نکستنی دستور حرکت بیلورلر ایدی .

اسلاف کرامت حالا : سختی ، بقال ، حصاص ، ناطق ، سراج ، زجاج بزازلر درکه بونلرک بزم کی مستهلک دکل حیاتک برعضو مستحصل اولدیلری میدانده در .

حتی بونکون بیه ابلک دورده تحصیل مژده تلقین مسلك ایچون اوقومده اولدینمز تعالیم الملم ده طالب علمک همت عالیه اصحابندن اولسی لازمدر . اموال ناسده کوزی اولدینی کی کندی ثروتی دخی صورت مناسبه و معتدله ده صرفندن چکنامیلیدر . رسول الله ص . ع « ناس فقر قوزوسندن گرفتار نیچه فقر و فاقه اولقده درلر » بیورمشلر . در اسلاف کرامت کیسه به محتاج اولماق ایچون برصنعت تحصیلن سکره تحصیل علمیه شروع ایدرلر ایدی نصایح عالییه سی مسطوردر .

قرآن کریم بشریتک رهبر سعادت و مشعل هدایتی اولنله بالعموم احتیاجات مادیه و معنویه و بشریه ی الی اخیر الزمان کافی و کامل اولسی ضروری اولدینی قدر جزویاتی حاوی اولماسی دخی تحت ضرورنده در .

بونکتاب کریمک علی الاجال حاوی اولدینی کافی دساتیر علوم و فنون و بالعموم قواعد اصول تفریق اولسوب هر شعبة قلنیه و یافنیه اصحاب کندی مسکنی تعقیبه باشلامش اولدینی بونلرک مبادینده علم دین اربابی هرکسک هر

خصوصده مراجع بکانه سی ایدی . مثلاً امام ابی یوسف « روح » هارون الرشیدک قاضی القضاة اولدینی کی هرخصوصده مشاور خاصی اولور . (یحیی بن اکثم) لر (قاضی فاضلر) وسائر کی اعظم علما کرک دولت امویه و کرک دولت عباسیه زمانلرنده امور رسمیه ایله مشغول اولورلر ایدی . مناسبات بین الدولده ، داخلده اجرای قضا و ریاست اموره و اتف بونلر دن بشقه کیسه بولنه میور ایدی . وزیر ، سفیر ، ناظر و سائر هب بونلر دن یعنی (قضا) دن انتخاب اولور ایدی .

نقط بوراده رسول وارد خاطر اولور . اوده : عجباً بونلرک مأموریت رسمیه ایله اشتغاللری وظیفه حقیقیه لرلی اجرایه مانع اولیور ایدی ؟؟؟ اگر امور رسمیه به کیرمش علماء سامه ، ارشاد عباد و تبیین مسالك سداد خصوص سنده دخی تمامیه موفقی اولدیلری مبین برجیوق مأمور مبروره منجه ابراز ایقامش اولسهر ایدی بوسواله منی بر جواب بربر ایدک .

لکن زحمتی کی غزالی کی اختیاریک جوابت فکریه لری بریکلر کی کی مضیق رسمیه بده بولایمالارک دین جلیل اسلامه دهاییوک خدمتلی سبی اقتدر .

مثلاً : زحمتی علم جلیل تفسیر بشقه بربر واتی ویرمش ، مساعی مشکل اندازانه سیله نسلارک اولدینی حالده عربلره استناد اولندر .

غزالی ایسه علوم دینییه ایحیا ادوب صفت اصلیه سنه ارجاع و یک بونک بر اصلاح دینییه و فنی اولندر . بوزان ، مثلاً : نظام الملکک دعوت و اتقه سیله اردوگاهه کاوب فرق مختلفه اسلامیاته سیله اجرا ایتدیکی بر مباحثه علنیه ده جلوه سی افحام و الزام ایدرک یحق (حجة الاسلام) عنوان جلیلنه مظهر اولور . !

بربرده دور میور هربری ، هرکی نیراس معرفتیه تنویر و ارشاد ایدیلور . رذیات و ارشاداتی بر فرقه به تخصیص ایتور . کندی مدافع حق اولنله بونکا هرکیم معارض اولورسه اونا توجیه خطاب ایله اصلاح و ارشادینه غیرت کوستریور . (نهافت الفلاسفه) ده حکما و فلاسفه فی و (قطاس المذموم) ده براماری (احیاء العلوم) ده هر مخالف حق رد و تحفه ایله منتاقان حقیقه لایعوت خدمتار هدیه و اتخاف ایلور . مع هذا تدریسدن کری طور میور : حتی بغداده قدر برنجی عمر مننده اوغرامش اولدینی ا کوی او ا قصیه ا ده کی ائمه ، خطبا ، قاضی ، منظرلرک جلوه سنک کندی طلبه سنندن اولدینی کور میور .

بوزمانده انشا ایدلش اولان مدارسک طرز انشاسی حقنده برسوز سولسکه لزوم کور میور . بونلرک بعضیلری امواج زمانه قارشو حالا مقاومت کوسترکده او ایله هرکسک مشهوری اولدینی اوزره مالکیز قارویندوره مبالغه والی الاید — قوتلنتی — محافظه ایچون وجوده کیتیش عظمتل بنالردر . یعنی بزم بنا کرده من اولان مدارسک عیندر . دیمک که آرده دورت ، بشیورسنه کذار ایتدیکی حالده احتیاج صیجه . انظام تدریساتجه اصلا بر تبدیل و اصلاح لزوم حسن اولنلندر .

اورخان غازی زماننده [ازینق ده بنا اولنان] ایلک مدرسه مننده نظر اعتباره آئینه مین بونقصانلرک [سلیمان قانونی] زماننده دخی تلافی ایدلیدی کور میور .

مدارس قدیمه اسلامییه بزم مدرسه لریمز آره لرسنده دیگر جهنلر ایله شایان ذکر بعض فترلر وارد که تحصیل علمیه بولنان ذوات ایچون غایت قیمته در و مهور . مدارس قدیمه اسلامییه علی الاکثر اشهار ایدن بذات نامنه بنا اولونویور و بومدرسه دن ده طوغریسی کندی نامنه مدرسه بنا اولنان بوزان دن یک بویوک استفاده لر حاصل اولور ایدی . بزده ایسه مدرسه بنا اولندقدنصرکه مدرسی نصب اولونویور ایدی .

بالاشهار کندی نامنه بر مدرسه بنای لزومی محیطنه تصدیق و اعتراف ایتدیرن ذات بومدرسه نك غایت مشروع وحق بر مدرسی اولور و هرکس تحصیل ایچون کندیسته قوشورلر ایدی .

بونکی اساتذده یاجده ویاچه کیدرکن ویاخود انشی تحصیللرنده کرمش اولدیلری محفلرده ذاتایکدیگرلرله طائشش اولدیلری کی جلوه سی اکثریا برنسایت ابکی علم تدریسیله اشتغال ایتدیلرندن هیسی طلبیه استعداد و قابلیت اولدینی اولدینی درسی تدریسی ایدن ذاته دلالت ایدر ایدی مثلاً : ینه [تعالیم الملم اده رئیس المتحدین] محمدین اسماعیل البجاری « روح » حضرتلرنک « محمد بن حسن » « روح » فقه اوقومده ایکن طبع و استعدادینک ده ارایده مساعد اولدینی « علم حدیث » طلب و تحفه یلنه سوق ایلش اولدینی . یازیلیدر .

بزم ایلک مدرسه لریمزک « پروگرام نده اصلا توزیع مساعی و تقسیم اعماله رعایت ایدیلوب یعنی هرکسک مستعد اولدینی درس ایله اشتغالی نظر اعتباره آلتیوب هرکسک هرشی اوقویسلیق و هر منتظر خی هرشیده ماهر یا حق ایتدیلوب مسلك اسلافه مخالفت ایدلش ایدی که بوخطانک بونکسکی زمانزه قدر اجرای تأثیر ایتکده در .

سلیمان قانون زماننده اردولرده استخدام اولتی ایچون جراح و طبیبلره لزوم شدید حسن اولنله مدارس به برده « دارالطب » علاوه اولتیش ایدی که بودخی طریق علمیه به مربوط ایدی .

اوزمانک صدر اعظمیلری معلوم اولدینی اوزره عین زمانده حریبه ناظرلری بایور ، اردوسی بالاستصحاب دشمن اوزرنه بوریور ایدی . مالکیه ایله سیفیه آکرلدینی کی بعضاً بونلره علمیه دخی قاریندیریلور ، مثلاً شاه ایله برابر شیخ الاسلاملر دخی میدان محاربه به کیدیورلر ایدی . دیمک که صفحات اداره دهده اختصاصه رعایت ایدلیدی کور میور . برآدم هرشی اولور ایدی .

یک تاریخندن صورکا ایسه بنیه دولت کسب ضعف ایتدیه اولجه بعض بونک آدمیلر بقدر یرمش اولان مدرسه لرندن ده آرتق هیچ برشی حاصل اوللایور و ارباب تحصیل دخی ضعف حکومتله مدسوطا متناسب اوله رق دوچار هوال اولور ایدی . « شفاء شریف شارحی علامه شهاب الدین خفاجی نك مصر فاضله سکری اولوب ایکنی دفعه استانبوله کلدیکی زمان طریق علمینک و خصوصیه مدرسه لرک لزوم اصلاحی صدر اعظمه توصیه و بیان ایدیدی ایچون اوزمانک بولقعه سی ایجاباشندن اوله رق منصبتدن عزل واستانبولدن نفی اولدینی (ریخته » سنده کوزیلور .

« سلیم ثالث » دوریه قدر سورکلنن بوعمای اجتماعی و علمی ی اعصرک ارباب وقوف و معلوماتی آرتق کورمکه ، باشلاقلرندن یعنی توزیع مساعی و تقسیم اعماله لزوم شدید حسن اولونیدنندن طرز انشاسی و صورت اداره سی مدرسه لریمز دن آیری بر « مهندسخانه بری » وجوده کتدی بوزاده مملک ایچون برمندی خواجه ایله هر ناصله بر اسماعیل اتندی بولنه بیلدی — یکنلرده اعیان رئیس محترمی سعید پاشا حضرتلرنک انشی مذاکره ده بالاناسیه بیان بیوردیلری وجه اوزره کلنوی مرحومک تزدلرنده موجود اولان فرانسیزجه برراله سی — خواجه منک بولسانه وقوف نامی بولندیننه بردلیل کافی اولنله علوم ریاضیه ده کی اقتدارینک مدرسه محصولی اولیوب بولسان سایه سنده اوکرمش اولسی اقوای احیالاندندر .

اعتراف ایدرم که مدرسه لریمزده بروقتلر علوم ریاضیه اوقونویور ایدی . فقط مثلاً اوقدر دوزس آره سنده هندسه دن « اشکال التأسیس » ی یکنیز علامه ریاضی عد اولنورلر و ارتفاع آتی وسائر کی اوقی تفک شیلری اوکرنلر دخی برجام شریفک موقتی اولوب ریاضی زمان یکینورلر ایدی . سلطان محمود زماننده آجیلان « مکتب حریبه » و « مکتب طیه » ایسه آرتق مدرسه لریمزک و طیفه سی یک کوزل تعین ایدیلور و معارف مابعدی وار شرف الدین

